

I.M.B.-SECURITATE

Primit :lt.col.Ciudin Gh.

Sursa : "Barbu"

Casa : "Victoria"

nr.1109/0030

Data : 22.03.1976

STRICT SECRET

Ex.nr. 2

N O T A

=====

In ziua de 19 l.c. sursa l-a vizitat pe VICTOR ANCA, găsindu-l suferind cu dureri acute la mână, reumatice. A spus că a fost plecat la Urlați, la fiica sa, unde a stat mai bine de două săptămâni, pînă la 15 ale lunii. Din primele momente VICTOR ANCA, i-a comunicat sursei, ca pe o știre deosebită (a spus o bombă), că amicul său CAMIL DEMETRESCU, condamnat politic la 6 ani închisoare, a fost recent, abia după cîteva luni de detenție, pus pe picior de libertate.

La întrebarea sursei cum își explică acest fapt a răspuns că singura explicație este aceea că președintele Republicii aflînd despre condamnarea lui DEMETRESCU din comentariul făcut la "Europa Liberă", a sesizat injustețea sentinței, excesul de zel al organelor judiciare și neconcordanța procedurii cu spiritul politic actual al regimului și ca urmare a dat ordinul respectiv, căci, a spus, cine ar fi putut să oprească executarea sentinței în astfel de condiții, în afară de președintele Republicii.

A calificat măsura luată drept una foarte înțeleaptă. A mai spus, că DEMETRESCU l-a vizitat și că i-a relatat că a fost anchetat și tratat în mod civilizată, chiar delicat, în condiții cu totul opuse anchetelor care se făceau în anii 1948-50, că la închisoare cît a stat a primit hrană bună și că, în general, nu s-a putut plînge de nimic în afară de faptul că era privat de libertate.

La întrebarea sursei cum au evoluat, în urmă procesului, sentimentele prietenesti ale lui DEMETRESCU față de COFOSU,

...//...

- 2 -

VICTOR ANCA a răspuns, arătând, că în timpul cercetărilor verigoara lui DEMETRESCU i-a spus acestuia: "Coposu te-a băgat la apă", la care, DEMETRESCU a replicat prompt: "pentru Coposu îmi bag mina în foc". Acum însă, a spus VICTOR ANCA, după ce DEMETRESCU a văzut atitudinea echivocă a lui COPOSU la proces, nu se mai pronunță în acest fel. De altfel, a adăugat VICTOR ANCA, este semnificativ pentru COPOSU, sub acest aspect, că la toate anchetele care au avut loc în timpul din urmă împotriva unor PNT-iști, COPOSU a ieșit totdeauna neatinț, cu fața curată. Tot în legătură cu COPOSU, VICTOR ANCA a mai spus că, odată, un colonel de securitate l-a întrebat că în eventualitatea unei evoluții a situației politice în sensul că PNT și-ar putea relua activitatea, pe cine l-ar avea în vedere la șefia partidului și că el a răspuns fără să se gândească mult, că pe COPOSU, dar că acum nu s-ar mai putea gândi la el, ci mai degrabă la MATEI BOLLA care este tot atât de inteligent ca și COPOSU, dar este un om de caracter.

Trecând de la subiectul DEMETRESCU-COPOSU, ANCA VICTOR i-a relatat sursei că lui CORNEL VELPEANU i s-a răsușat în scris cererea de plecare în străinătate, dar că el, după ce se va înapoi de la Brașov, unde se află acum va face noi demersuri pentru obținerea pașaportului. A mai spus că nici MIRCEA VLAD n-a reușit să-și rezolve problema căsătoriei cu finlandeza și că el așteaptă, după cum i-a spus, să se facă un demers diplomatic finlandez în interesul său. În legătură cu unele plecări în străinătate, ANCA VICTOR a menționat că și VICTOR JINGA își pregătește plecarea în Canada la fiica lui. A adăugat că are toate șansele, căci chiar și el (Jinga) nu-i străin de un "melekgondolat" (a rostit acest cuvânt ungureasc, care înseamnă gând lătur-lic). Va pleca și JINGA, a spus, ca și HERLEA, care "suffă bine".

În altă ordine de idei, VICTOR ANCA i-a relatat sursei că zilele trecute Scumpa Onițiu, fiica defunctului Dr. Ioan Onițiu din Sebeș Alba, nepoata d-nei Ana DeGroza, a oferit o masă prietenească acasă, la care a participat și MIA GROZA, d-na PAULA LEUCUPIA, BEELA SAVU, văduva fostului ministru de Finanțe gogist, d-na SMITHELACHI de la Sibiu și alte cucoane, că la această masă s-a anunțat că în ziua de 11 aprilie se va sluji un parastas pentru răposata Rafila Onițiu Eleches, mama lui Irina Pop Eleches, a lui Dr. Ion Onițiu fost deputat PNT și a lui Andrei Eleches, fost fruntaș P.M.P. și că, cu acest prilej, se va servi o masă,

...//...

- 3 -

la Casa Universității, la care vor participa pe lângă membrii familiei (Onițiu -Eleches, dr. Petrișor Groza) mulți alți invitați între care și el, VICTOR ANCA.

În continuarea discuției VICTOR ANCA s-a referit la studiul publicat în Magazinul Istoric, asupra evoluției statului român, semnat de istoricul clujean ȘTEFAN PASCU, în care problema Basarabiei, ca parte integrantă a Moldovei, este atacată frontal: a făcut o asemănare între acest studiu cu cel publicat pe vremuri de Costin Murgescu în problema faimoasei "Regiune a Dunării de Jos", abordată într-o publicație sovietică, a scos în evidență semnificația publicării studiului respectiv și a spus că noi doi nu vom ajunge să vedem reîncorporarea Basarabiei, dar că o vor vedea copiii noștri.

N.B.

ANCA VICTOR și COPOSU CORNEL se află în atenție la Dir. I-a.

DEMBRESCU CAMIL, JINGA VICTOR, HERLEA ALEXANDRU, VLAD MIRCEA și VELTEAN CORNEL, au făcut parte din P.N.T. fiind cuprinși la noi în cadrul problemei în supravegherea informativă, respectiv lucrați prin D.U.I.

Inserarea despre eliberarea din detenție a lui DEMBRESCU CAMIL este o variantă combinată față de cele care au circulat până în prezent, cu un procent care avantajează ideile lansate de noi. Informatorul a primit sarcina ca în zilele următoare când urmează să-l viziteze pe VELTEAN CORNEL să-i spună acestuia cele aflate de la Anca Victor, subliniind și părerea proprie că eliberarea se datorește cu siguranță analizării atente a acestor spețe la nivel juridic superior și nu știrilor transmise la "Europa Liberă", cărora - după cum se știe - de mai multă vreme la noi nu li se mai dau importanță.

De asemenea informatorul se va afla punctului de vedere conturat în prezent, potrivit căruia COPOSU CORNEL este un element suspect, dacă trebuie izolat și în orice caz în

..//..

- 4 -

discuțiile cu el dovedită prudență.

Celelalte persoane menționate în notă sînt cunoscute de noi și nu au fost semnalate pînă acum cu probleme deosebite.

Propun ca o copie a notei să fie înaintată la Dir.I-a.

Informatorul a completat verbal că știrea despre eliberarea lui DEMETRESCU I-a surprins pe ANCA VICTOR și acesta și-a manifestat graba de a-i da de știre, imediat ce s-a reîntors (Anca) de la Urlați. A făcut precizarea că DEMETRESCU C. I-a vizitat acasă încă din primele zile după punerea în libertate. Despre DEMETRESCU a mai spus că ar fi vîndut locuința din str.Zece Mese și că ar fi cumpărat o garsonieră în str.Edgar Quenet.

Lt.col. Simion Gh.